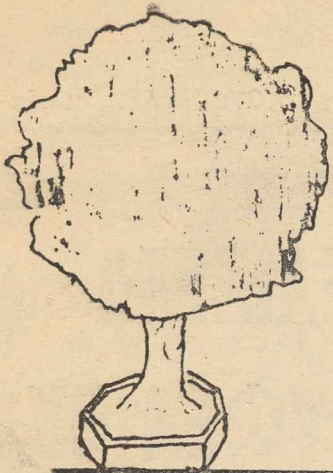
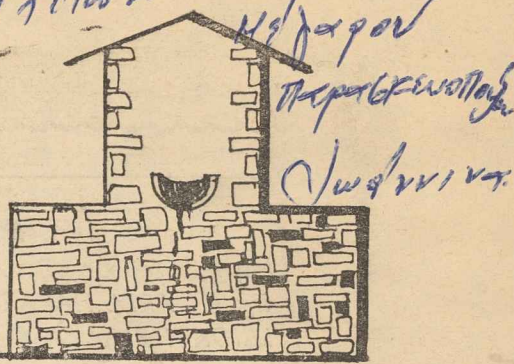

ΚΟΥΣΟΒΙΣΤΑ

Τά ώραϊα σου πλατάνια καὶ τὸ κρὺο σου νερὸ
εἶναι ἄκομα πιὸ ώραϊα κι' ἀπὸ τὸν παλιὸ καιρὸ

Συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴν

ΕΤΟΣ Ιον

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΤΙΣΤΑΔΙΩΤΩΝ ΑΡΤΗΣ

Ἀριθμὸς φύλλου 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1982

ΣΚΟΥΦΑ 20 ΑΡΤΑ

«ΤΟ ΑΥΛΑΚΙ ΣΤΙΣ ΚΑΝΑΛΕΣ»

Ὁ θερτὴς τελείωσε καὶ μαζί του καὶ τὰ παιδιούρια ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν μεγάλη, ὅχι βέβαια γιὰ τίς τόσο μεγάλες ἐπιδόσεις πού εἶχαν στὰ μαθήματα τους ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὴν ξεγνασιά. Ἡ χαρὰ όμως γιὰ τὸ σχόλασμα τῶν παιδιῶν ἦταν μεγαλύτερη στὶς μαννάδες γιατί ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα τὰ παιδιά θὰ πῆγαν ἀνέμεν τὰ γίδια κι ἐκείνες θὰ ἦταν λεύτερες γιὰ ἄλλες δουλιές, πὺο βαρεές βέβαια. Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς ἦταν καὶ ἡ συντήρηση καὶ ἀνακατασκευὴ τοῦ αὐλακιοῦ γιὰ τὸ πότισμα πού ἄρχιζε ἀπὸ τὴν κατ' ἐρῶση χαλίκι-κανάλες-ποτιστικὰ κι ἔφθανε ὡς τ' ἀμπέλ-μέση. Τὸ αὐλάκι αὐτὸ ἦταν μεγάλο σὲ μήκος, δυσκολοκατασκευαστὸ ἰδιόρρυθμο γιατί πέραγε κι ἀπὸ τὸ ρέμα στὶς κανάλες. Ἐκεῖ ὑποχρεωτικὰ ἔπρεπε νὰ στηθεῖ «κάνουλα» ὑδρογέφυρα-ἀνοίγματος 20μ. περίπου. Γι' αὐτὴ τὴν εἰδικὴ δουλιὰ χρειάζονταν ἀπ' τὴν μεριά πρωτομάστορας καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐργάτες μὲ πείρα καὶ ἱκανότητες.

ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ὁ Βαρελάς καὶ ἡ Καλαδοῦ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΤΙΣΤΑΔΙΩΤΗ

Τὴ θρῦση ὅπως τὴ θυμόσαστε οἱ παλαιότεροι, ἀνὸ θευση χωρὶς ταϊμέντο. Μὲ πλακόστρωτο χωρὶς κιοσκι. Ὁ τοῖχος καταπράσινος ἀπὸ τὰ «μούσκα» καὶ τὸ σπορόποχορτο. Ἀριστερὰ τὸ «ἀκουμπιστήρ» γιὰ νὰ ζαλιγκώνονται τίς βαρέλες οἱ γυναῖκες. Οἱ θρῦσες τρεῖς στὴ σειρά. Στὴ μέση κεντημένος μὲ τὸ «καλέμι» καὶ τὴν «χτενιά» μὲ φαρδύ πρόσωπο καὶ μεγάλο μουστάκι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Γιωρ-Βασίλ-Καλῶθα. Ἀριστερὰ ἐκείνη πού γιόμιζαν τίς βαρέλες καὶ δεξιὰ τὸ «κανοῦλι» γιὰ νὰ ποτίζονται τὰ «πράματα». Κι οἱ τρεῖς μαζί συναγωνίζονταν ἡ μὴ τὴν ἄλλη πιά θὰ τρέξει περισσότερο γάργυρο νερὸ στὸ Μπιτχαβέικο τὸ αὐλάκι πούχε ἐκεῖ στὸ πλακόστρωτο τὴ δέση του.

Πίσω στὸ ρέμα στὰ σύνορα μὲ τὸ Γιωρ-Βασίλ-Καλῶθα ἐκεῖ στὴ δέση ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ αὐλάκι τὸ Καλυθέικο πού τὸ νερὸ μαζεύονταν Βύραγκας, οἱ νοικοκυρὲς τοῦ χωριοῦ ξεσκάλλωτες μέχρι τὸ γῶνα στὸ νερὸ, κοπάναναν μὲ τὸν κόπνο τὰ βελεντζιά στὸ ἀσπρολιθόχο, τὸ μόνο πούμπε ἀνέπαφο στὸ χρόνο μέχρι σήμερα.

Γίγαντες τὰ πλατάνια σκέπαζαν μὲ τὸ βαθύ ἴσκιο τους τὸ χῶρο. Τὸ μεσαῖο δὲν τὸ ἀγκάλιαζαν δέκα νομπαῖοι μαζί. Ἡ κουφάλα του σὶς ρίζες του ἦταν ὀλόκληρο σπιτί. Μόνιμα βούιζε τὸ ἀγριομελίσι στὰ σπλάχνα του καὶ τὸ βλέμμα σου ἔτσι καὶ ἀγνώστες νὰ βρεῖς τὴν κορφὴ του χάνονταν στὸν οὐρανὸ.

Μόλις ρίχνονταν στὸ ρέμα μπροστὰ σου ὁ μικρότερος πλατάνος. Ἐχασκαν ὀρθάνοιχτα τὰ σπλάχνα του. Ἀπὸ μέσα τους ξεπρόβαλε κάτασπρο λιθάρινο κανοῦλι μὲ καθάριο κρυστάλλινο νερὸ. Πόσες καὶ πόσες φορές σὰν παιδιούρια δὲν τ' ἀδείασαμε μὲ τὴ χούφτα

συνέχεια στὴ 2η σελίδα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ἡ Ἀδελφότητα Κτισταδιωτῶν στὴν Ἀθήνα ἔχει συνειστάσει τὴν 4 Δεκεμβρίου ὥρα 9.00 μ.μ. στὴν ἀθέρινα Αφοί Μπακόποιοι Αἰγίου 94 καὶ Ἀμισσοῦ Ἀνω Νέα Σμύρνη (ὅπισθεν Κολυμητηρίου) τηλ. 9336769.

Τὸ κρασί εἶναι προσφορά τῆς Ἀδελφότητας. Περιμένουμε δούλους τοὺς φίλους καὶ χωριανούς γιὰ νὰ διασκεδάσουμε.

Γιὰ περισσότερες πληροφορίες στὰ τηλέφωνα 51 44444 -5901847 -2917645.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τὸ ρόλο τῶν ἐργατῶν τὸν ἀναλάμβαναν ὅλες οἱ γυναῖκες ἀπὸ τὸ μαχαλὰ μιά κι ὅλοι οἱ ἄνδρες ἦταν ξενητεμένοι. Πρωτομάστορα εἶχαν μόνιμο καὶ ἀναντικατάστατο τὸν Μπάρμπα-Χρήστο. Σεβασμιος, ἀσπρομάλλης, γνώστης τῆς περιοχῆς καὶ τοῦ ρέματος, ἀφοῦ ἐκεῖ σ' αὐτὸ τὸ χῶρο ὠλώνιζε ὀλόκληρες δεκαετίες νύχτα καὶ μέρα. Ὁ μπάρμπα-Χρήστος ἦταν σχεδὸν ὁ μόνος Κουσοβιανὸς μάστορας στὸ ἐπάγγελμα πού δὲν ξενητεύονταν καὶ τοῦτο γιατί εἶχε ἀναπτύξει στηριγμένος στὴ περιουσία οὐ μὰ κανονικὴ κλειστή ἀγροτικὴ οἰκονομία. Ἐνα ἀπόγευμα, ἀρχὲς ἀλωνάρι, μαζεύτηκαν ὅλες οἱ γυναῖκες τοῦ μαχαλὰ καὶ πῆγαν νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τὸ πρωτομάστορα γιὰ τὸ αὐλάκι. Πότε θὰ ἀρχίσουν, πότε θὰ στηθουν τὴ κάνουλα θὰ φτιάξουν τὴ δέση, θὰ κουβαλήσουν γλίνα-ἀργίλιος γιὰ νὰ ἐπενδύσουν τὰ εὐαίσθητα τμήματα κ.λπ.

Ὁ μπάρμπα-Χρήστος ἀποφασίζει νὰ ἀνταμώσουν τὴν ἐπομένη τὸ μεσημέρι στὶς κανάλες γιὰ τὸ στήσιμο τῆς κάνουλας. Πράγματι τὴν ἄλλη μέρα μέσα στὸ καταμεσημέριο κάτω ἀπὸ ἓνα φλογερὸ ἥλιο ὅλες οἱ γυναῖκες ἀντάμωσαν στὸ σημεῖο τοῦ ἔργου.

Ἀπουσίαζε όμως ὁ πρωτομάστορας. Γεγονὸς ἀρετὰ παράξενο, γιατί ἐκεῖνος, σὲ τέτοιες σμαζώξεις, συνήθιζε νὰ πηγαίνει πρῶτος.

Δίπλα στὸ ρέμα ἦταν ἔτοιμη ἡ κάνουλα καὶ ὅλα τὰ χρειζόμενα ὑλικά γιὰ τὴ στήριξη τῆς. Ἀρὰ ὁ μπάρμπα-Χρήστος θὰ πρέπει νὰ εἶναι κάπου ἐκεῖ κοντά, μπερδεύει ὁ ἄνθρωπος νὰ πῆγε καὶ πρὸς νεροῦ του, εἶπε ἡ γεροντότερη, ἃς περιμένουμε λιγάκι.

Ἐξῆλλοι εὐκαιρία ζητοῦσαν ὅλες τους γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν γιὰ λίγο, ἀφοῦ ἀπὸ τὰ χαράματα ἦταν στὸ πόδι μὲ τίς ἄλλες δουλειές.

Ἡ ὥρα πέραγε κι ὁ μπάρμπα-Χρήστος ἄφαντος.

Στὸ σπιτί δὲν ἦταν, γιατί ὅπως ξεκίνησε ἡ γειτόνισσα γιὰ τίς κανάλες ἔβαλε καὶ μιά φωνὴ γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ, γιὰ νὰ τοῦ θυμίζει τὴ σμαζώξη, ἀλλὰ ἐκεῖνος εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ σπίτι.

Ἦστερα ἀπὸ συζήτηση μεγάλη ἀποφάσισαν νὰ φωνάξουν γιὰ νὰ τίς ἀκούσει καὶ νὰ ἔρθει γιὰ τὴ δουλειά. Μπάρμπα-Χρήστο, μπάρμπα-Χρήστο, καμμιὰ ἀπάντηση ἡσυχία λὲς καὶ τὸν κατάνει ἡ γῆ.

Κάποια ἀπ' ὅλες, πού ἤξερε περισσότερο τίς συνήθειες τοῦ πρωτομάστορα, προχώρησε πρὸς πέρα ἀπὸ τὸ ρέμα ἀνέθηκε σὲ μιά ραχοῦλα, κι ἔβγαλε μιά φωνή: Μπάρμπα-Χρήστο, θὰ νυχτώσει, πού εἶσαι;

Τότε ἀκούστηκε ἓνα μακρόσυρτο χασμουρτό, πού ὁ ἀντιλαλὸς τοῦ βούηξε στὰ ρέματα.

Σὲ λίγο ἐμφανίζεται ὁ μπάρμπα-Χρήστος τεντώνοντας τὰ χέρια του καὶ σιάζοντας τὸ φεσάκι του. Πρὶν προλάβουν οἱ γυναῖκες νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ τὴν ἀταξία του, ἀκοῦν νὰ τοὺς λέει:

Φευγάτε, σὲ λίγο θὰ βρέξει καὶ ἡ νεροποντὴ θάβει μεγάλη. Ἀνὰ στήσουμε τὴ κάνουλα τώρα, θὰ μᾶς τὴν πάρει ἡ κατεβασία.

Ὁ ἥλιος ἔβηνε αὐτὸ καὶ συγνεφάκι δὲν ὑπῆρχε πονθενά. Ὅλες οἱ γυναῖκες ἄρχισαν νὰ διαμαρτύρονται, μουρμουρίζοντας βέβαια. Μιὰ ἀπὸ τίς νεώτερες εἶπε σιγανά: Θὰ κοιμᾶται ἀκόμα ὁ μπάρμπα-Χρήστος καὶ θὰ δλέπη κανένα ὄνειρο καὶ καμιά δὲν σπάρωγε ἀπὸ τὸν τόπο τῆς. Ὁ μπάρμπα-Χρήστος σίγουρος γιὰ τὴν πρόγνωση τοῦ καιροῦ ξαναφώναξε: Φευγάτε σᾶς εἶπα νὰ προλάβετε νὰ σμάσετε τὰ πράγματα πού ἔχετε ἔξω.

Ἀδύνατες οἱ γυναῖκες, μπροστὰ στὴ σιγουριά καὶ τὴν ἐπιμονὴ τοῦ πρωτομάστορα σκόρπισαν.

Μέχρι νὰ φτάσουν στὰ σπίτια τους καὶ πρὶν προλάβουν νὰ σμαζέψουν τὰ πράγματα ἀπὸ τίς αὐλὲς ἔξω πᾶσε ἡ πόρα. Νεροποντὴ νὰ δοῦν τὰ μάτια σου. Γιὰ δυὸ, τρεῖς ὥρες ἡ βροχὴ ἀσταμάτητη ξεθεμέλιωσε τὰ πάντα. Ἀνὰ εἶχε στηθῇ ἡ κάνουλα θὰ φάχναν νὰ τὴ βροῦν τὴ ἄλλη μέρα στὸ μῦλο τοῦ Λάμπρου-γύφτου.

Ὁ μπάρμπα-Χρήστος δὲν ἦταν μόνον ἀριστὸς πρωτομάστορας, ἀποδείχθηκε κι ἀλάνθαστος μετεωρολόγος.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

Ἄς μὴν ξεχνᾶμε τὴν οὐσία

χάριν τῶν τύπων

Ἀγαπητὴ ἀναγνώστη,

Θὰ ἤθελα νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ δώσεις κάποια ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ μικρὸ ἀλλὰ οὐσιώδες αὐτὸ ἄρθρο. Εἶναι ἓνα ἄρθρο σχετικὰ μὲ τὴν ἀδελφότητα καὶ τὰ μέλη τῆς. Ἡ ἀδελφότητα δημιουργήθηκε μὲ σκοπὸ νὰ ἔρθουν σὲ μιὰ πιὸ στενὴ σχέση οἱ συγχωριανοὶ μας, πού διασπάρθηκαν στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ δοῖζοντα καὶ βέβαια γιὰ νὰ γνωριστοῦν μεταξὺ τους. Αὐτὸ ἦταν κάτι πού ἐγένεε πραγματικότητα καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἐφημερίδας μας, πού ἀποτέλεσε τὸ συνδετικὸ κρίκο μεταξὺ μας στὴν προσπάθειά μας αὐτή. Τὸ νὰ γνωριστοῦμε όμως ἀπλῶς μεταξὺ μας καὶ νὰ γίνουμε ἀναγνώστες καὶ συνδρομητὲς μιᾶς κοινῆς, δικῆς μας ἐφημερίδας, δὲν σημαίνει ὅτι μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐκπληρώνεται στὸ ἀκέραιο ὁ σκοπὸς τῆς ἀδελφότητος. Γιατὶ τὸ νὰ εἶναι ὁ καθένας μας συνδρομητὴς τῆς ἐφημερίδας μας καὶ ἁπλὰ καὶ μόνον μέλος τῆς ἀδελφότητος εἶναι κάτι τὸ τυπικὸ. Ἀπ' αὐτὸ όμως λείπει ἡ οὐσία. Γιατὶ ὅλοι μας βέβαια εἴμαστε καὶ μέλη τῆς ἀδελφότητος καὶ συνδρομητὲς τῆς ἐφημερίδας μας, ἴσως γιατί σκεφθήκαμε τί θὰ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι γιὰ μᾶς ἂν δὲν γινόταν ἔτσι. Δώσαμε δηλαδὴ στὸν τύπο τὴν μερίδα τοῦ λέοντος ξεχνώντας πὺς πίσω ἀπ' τὸ τυπικὸ μέρος πρέπει πάντα νὰ ὑπάρχη καὶ ἡ οὐσία. Μὲ ὅσα προανέφερα καὶ ὅσα τυχόν ἀναφέρω παρακάτω δὲν θέλω νὰ θίξω πρόσωπα ἀλλὰ μόνον καταστάσεις. Ὅλα αὐτὰ τὰ γράφω γιατί προσωπικῶς μὲ γνώμη εἶναι, ὅτι πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς ἀδελφότητος εἶναι ὅχι μόνον ἡ γνωριμία μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνεργὴ καὶ δυναμικὴ παρουσία τῶν μελῶν στὴν ἀδελφότητα, ἡ ὑποστήριξη καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια μεταξὺ τους. Αὐτὰ εἶναι πού θὰ δείξουν ἂν πραγματικὰ πέτυχε στὸν οὐσιαστικὸ στόχο τῆς ἀδελφότητος. Ἀνὰ κοιτάζουμε στὸ παρελθόν θὰ δοῦμε ὅτι ἐκεῖνοι πού ἔκαναν τὴν πιὸ ἐκπληκτικὴ πρόοδο μέσα ἀπ' τίς πιὸ ἀντίθετες συνθήκες ἦταν οἱ Ἑβραῖοι. Δὲν θὰ τοὺς ἀμφισβητήσω βέβαια τὸ μεγάλο ἐμπορικὸ τους δαιμόνιο. Μὲ αὐτὸ καὶ μόνον όμως ὡς ἐφόδιο δὲν θὰ μπορούσαν ποτὲ νὰ καταξιωθοῦν ὡς ὁ ἐξυπνότερος λαὸς τῆς ὑψηλίου. Εἶχαν όμως καὶ ἓνα ἄλλο μεγάλο προσόν. Τὴ σύμπνοια καὶ τὴν συνεργασία, τὴν ἀλληλοβοήθεια μεταξὺ τους. Στοιχεῖα πού τοὺς τοὺς ἔκαναν πρῶτους μεταξὺ τῶν πρώτων ὅπου κι ἂν βρέθηκαν καὶ κάτω ἀπὸ ὁποιοδήποτε συνθήκες. Ἦσως οἱ πολλοὶ παλιότεροι νὰ θυμούνται καὶ οἱ νεώτεροι νὰ ἔχουν ἀκούσει γιὰ κάποια συμβάν ἀπ' τὴν ἐποχὴ ἀκόμα πού οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν παροικίσει στὴν πόλιν μας. Τότε δηλαδὴ οἱ Ἑβραῖοι τῆς πόλης ἀντὶ νὰ ἀγοράζουν μαινανὸ στὰ μανάδικα τῆς γειτονίας τους προτιμοῦσαν νὰ τὸ ἀγοράζουν ἀπὸ κάποιον συμπατριώτη τους στὸ γεφύρι καὶ μάλιστα λίγο ἀκριβότερο. Τὸ ἔκαναν όμως αὐτὸ γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν καὶ νὰ τὸν ὑποστηρίξουν. Γιατὶ εἶχαν καταλάβει ὅτι μόνον μὲ τὴν βοήθεια καὶ τὴν μεταξὺ τους ὑποστήριξη θὰ μπορούσαν νὰ ἐπιβιώσουν μειονότητα αὐτοὶ μέσα στὶς πλειονότητες τῶν ἄλλων. Καὶ ἐρχομαί στὴν δικὴ μας ἐποχὴ. Τὸ χωριὸ μας ἀπὸ ἀνέκαθεν διέθετε μηχανικούς καὶ ἀνθρώπους πού ἐφύγαν γιὰ ἄλλα μέρη καὶ ἀσχολήθηκαν καὶ μὲ ἄλλες ἐργασίες, ὅπως ὡς ἰδιοκτῆτες μαγαζιῶν ἔμποροι καὶ μὲ ὅλων σχεδὸν τῶν εἰδῶν τὰ ἐπαγγέλματα. Ἀρὰ δὲν θὰ ἔπρεπε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι π-

συνέχεια στὴ 2η σελίδα

ΚΟΥΣΟΒΙΣΤΑ

Μηνιαία έκδοση της 'Αδελφότητας Κτισταδιωτών 'Αρ-
της «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: 'Αδελφότητας Κτισταδιωτών 'Αρτης

'Υπεύθυνος σύμφωνα με τό Νόμο
Διευθυντής Νίκος Γ. Θεοχάρης

Διαχειριστής Οικονομικού
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Οι Γνώμες συνερχατών δεν εκφράζουν απαραίτητα και
τίς απόψεις του Δ.Σ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

'Εσωτερικού έτησία 250 δρχ.
'Εξωτερικού έτησία 1000
Κοινοτήτων έτησία 500
Γραφεία Σκουφά 20 'Αρτα

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Λάδαμε τη συνδρομή σας για την έφημερίδα μας
και σάς ευχαριστούμε.

	ΔΡΧ.
Γεώργιος Κων/νου Μήτσος ΚΤΙΣΤΑΔΕΣ	500
Κων/νος Βασ. Παπαθανασίου ΑΡΤΑ	250
Νικόλαος Κων/νου Βήχας ΑΡΤΑ	250
Ευστάθιος Βασιλείου Λένης ΚΟΖΑΝΗ	300
Χρήστος Μητρογιώργος ΚΤΙΣΤΑΔΕΣ	250
Δημήτριος Λ. Βήχας ΑΡΤΑ	250
Λεωνίδας Βήχας ΚΤΙΣΤΑΔΕΣ	250

ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Νικόλαος Γεωργίου Λένης ΑΡΤΑ 500 δρχ.

Η ΤΣΙΠΑ

'Ο μπαρπα- Γιώργης, ξουρίστηκε, σενιάρστηκε,
έβαλε τό καινούργιο του «Μαντίο», τά τσαρούχια του,
έτοιμασε και τή «αίθα» του, τό μολάρι: δηλαδή, και
ρούφαγε τό καφέ του, μισό-μισό (τό άλλο μισό ήταν
ρεθύθι) καθισμένος στό πάνω πεζούλι: κάτω από τή
σκαμνιά.

'Η Γεώργινα δειλά κάπως και σέ χαμηλό τόνο του
λέει: Γιώργη, μή ξεχάσεις τώρα πού θά πās στό πα-
ζάρι νά μου πάρεις μιά τσίπα.

'Ο Γιώργης πάντα με ύφος θαρύ και συνοφρυο-
μένος, τέτοιο, λέγαν, ήταν τό χούι του, τής απαντάει
απότομα:

- Τί τό' είπες;
- Θέλω μιά τσίπα, σάν τής Γιανάκαινας, έπέμεινε
ή Γεώργινα πού ήξερε καλά τό χούι του.
- Εκείνος μή θέλοντας νά καταλάβει και από φα-
νερή σκοπιμότητα ρωτάει:
- Τί τό' είπες τό' Γιανάκαινας;

ΓΙΩΚΑΛ

Τσίπα λέγονταν τό μαύρο μιντήλι: πού φορούσαν
οι γυναίκες στό κεφάλι.

Οι στόχοι τής 'Αδελφότητας

συνέχεια από τή 1η σελίδα

ρώτα νά δοηθάμε τούς συγχωριανούς μας; Γιατί άρα
γε θά πρέπει νά άπισθύνουμε σέ κάποιον άγνωστο έρ-
γολάδο και σέ άγνωστους τεχνίτες και μαστόρους, τή
στιγμή πού τό χωριό μας διαθέτει άριστους τεχνίτες
γι' αυτές τές εργασίες; Δέν θά ήταν καλύτερα νά άπει-
θυνοίμε στούς δικούς μας άνθρώπους; Και πού είναι ο-
χέδον βέβαιον ότι θά τύχω καλύτερης ιδιζίτερης μεταχει-
ρισης. Αυτό θά πρέπει νά γίνεται έστω κι άν χρειασι-
τεί νά πληρώσω κάτι παραπάνω πράγμα πού νομίζω ο-
τι ρέν θά γίνονταν σέ καμιά περίπτωση. Τό ίδιο βέβαιον
ισχύει για τόν μανάδη, τόν καταστηματούχο, τόν έ-
μπορο. Αυτό δηλαδή πού χρειάζεται είναι μιά έμπρακ-
τη και ούσιαστική δοήθεια μεταξύ τών μελών τής άδε-
λφότητας. Γιατί όταν τά μέλη εύημερούν, τότε έχουμε
μιά ζωντανή, ζωτική και άγχιπημένη άδελφότητα, πού
κινείται στό σωστό πλαίσιο. Θά ήθελα νά σάς ζητήσω
συγγνώμη άν δσα έγραξα τά έγραφα σέ κάπως έντονο
ύφος, με τόν τρόπο αυτό όμως μπόρεσα νά εκφράσω
τίς σκέψεις μου με έλευθερία και άνεση.

'Ο Βαρελάς και ή καλαθοῦ

συνέχεια από τήν 1η σελίδα

μας και καρτερούσαμε νά γιομίσει με τό φρέσκο για νά
δάλουμε μέσα τή μουσούδα μας για νά πιούμε και νά
χορτάσουμε; Βλέπεις φοδόμαστε μήπως τό «λώδιασε»
κανένα «ζλάπ».

Κάθε χρόνο σάν έβγαίνει ο Αύγουστος και έμπαινε
ό τρυητής κατάφθαναν στό χωριό ή «καλαθοῦ» και ό
άντρας τής ό «βαρελάς».

Κάτω από τό μεσαίο πλάτανον στά σορόφυλλα ξε-
φόρτωναν από τό γαϊδαρο τά μπαγιάτια και έστεναν τό
υπαίθριο έργαστήρι τους.

Γιόμιζε ό τόπος από σόνεργα. Δόγες, τεφάνια,
φοντάνια, ταλλάρια χωρίς πάτο και κρασοδάρειλεις
στραδομονταρισμένες, καρτέραγαν νά τίς πάρει ή σει-
ρά για θεραπεία άπ'τά χέρια του Βαρελά.

Σάν ζυγωνες από μακριά σέ θάραγε ή μυρωδιά
από τήν ψαρόκόλλα και τό ρετσίνι: και σέ στράδωνε ό
καπνός από τή φωτιά πού έκκιγε παρέκει για νά ζεστα-
νει ό βαρελάς τίς δόγες και νά τίς γυρίζει κατά πως ή-
θελε.

Στή μέση άπ'άραδιαστό χεράμι και πάνω σέ προ-
σκέφαλο από «βρυζάλα» κάθονταν διπλοπόδι ό βαρελάς
τύπος χαρακτηριστικός. Χωρίστρα τό ίσιο μαλλί, πε-
ταλούδα μουστάκι, μάλλινη κοντομάνικη κάτασση φε-
νέλλα πλεγμένη στό χέρι, ήμικοντο παντελόνι και ξυπό-
λιτος, όχι από άνέχεια αλλά έτσι τόν ήθελε ή δουλειά.
Σκυφτός δούλευε άσπμάττητα και σφύριζε και τό σκοπό
«Έβγα μανούλαμ νά με δείς». Τά εργαλεία του σκόρ-
πια στό χεράμι: σέ κύκλο για νά τά φτάνει. 'Ο ματρκάς,
οι μπλάνες ή μεγάλη και ή μικρή, ό ζουμπάς, τό ξυγυ-
ριστάρι, ό διαδητής, ό Γαρδαλολόγος και ένν κακομού-
τσουνο χερόβολο από παπύρι.

Πιο κει στίς ρίζες άπ'τόν πλάτανον έπλεκε με μα-
στοριά ή «κλαθοῦ» τά καλάθια. Βέργες από ίτια και
καλάμια σχιστά τάπεριε στό χέρι της και τούς έδινε
μορφή. Καλάθι ή κόφα, κατά πως ήταν ή «παραγγελιά».
'Η δρύση ήταν προνομιούχος, όπως θά λέγαμε σή-
μερα, θέση για τό έργαστήρι. 'Από εκεί θά πέρασαν ό-
λες οι νοικοκυρές του χωριού και όπωσδήποτε και θά
παράγγελλον, κάτι θά διόρθωναν.

'Εάν τύχαινε κανέναν περίεργο, άρταζε ό βαρε-
λάς τό διαδητή. 'Εστρωνε σανίδες κάτω, κατέβαζε από
τό άφτί του τό μολύδι, τξινε στη μπλάνη τή μεγάλη
και σχεδίαζε, σχεδίαζε σάν νέος 'Αρχιμήδης, με τίς ώ-
ρες ώπου άναγκάζονταν ό επισκέπτης νά ειπή: «δύσκο-
λη ή δουλειά σου Βαρελάμ». Αυτό περιμενε από ώρα
νά άκούσει. 'Επιπρινε ύφος και είχε πάντα έτοιμη τήν
άπάντηση: «'Οχι παίζουμε. 'Η δουλειά μου θέλει μα-
στοριά δέν είναι παίξε γέλασε πατριώτη, μή κοιτάς πού
δουλεύω για ένα κομμάτι ψωμί, ή δουλειά μου δέν πλη-
ρώνεται». Τόλεγε και τό πιστευε. Στούς τυφλούς εασι-
λευε ό μονόφθαλμος.

Σάν ήταν επισκέπτης έφτιαχνε τίς χονδρες δουλει-
ές, τή λεπτοδουλειά τήν άφηνε και τήν έφτιαχνε σάν ή-
ταν μόνος. Κι αίτό για νά μήν του «πάρουν (μάθουν)
τήν τέχνη».

Κείνη τήν έποχή χρονιά με τή χρονία, σάν χινο-
πόριαζε ό Βαρελάς και ή Καλαθοῦ όπως ήταν και άξια-
γάπητοι άνθρωποι, είχαν γίνει συνήθεια στό χωριό και
έτσι και δέν έρχονταν, για τίς άνάγκες, έτσι και ήταν
σοδειά από σταφύλια, ξεπεφταν οι χωριανοί σόν μα-
καρίτη Βασίλη Γούλα, Θεός σωρέστον. 'Ηταν διέ-
σεις ό μόνος πού είχε «γαρδαλολόγο». 'Οχι: δέβλια για
καινούργια βαένια, αλλά για κανένα μπάλωμα.

Τά χρόνια πέρασαν χάθηκαν και αυτοί. 'Η δρύση
φτιασιδόθηκε με τσιμέντο. Τό έργαστήρι του «Βαρε-
λά» και τής «Καλαθοῦς» είναι άνάμνηση. Τά πλατάνια
μόνον έμειναν άφθαρτα στό χρόνο. 'Ομως δέν θά ξε-
χάσω τό πλατύ χαμόγελο, τήν καλωσύνη και τήν άρχο-
ντιά εκείνης τής γυνίκας, τής «καλαθοῦς», όπως τήν εί-
δαν τότε τά παιδικά μου μάτια.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΑ

'Η έφημερίδα εύχεται ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ στούς
εορτάζοντες. 'Ητοι:

Στούς Φίλιππους, 'Αγγέλους, 'Ανδρέηδες, Αίκατερί-
νες και 'Ανδριανούς.

ΠΕΝΘΗ

Τήν 6-11-82 άπεθίωσεν ή Εύγενία σύζυγος Στεφά-
νου Μήτη. 'Η έφημερίδα συλλυπείται θερμά τήν οικο-
γένειά της.

ΤΟ ΣΚΕΛΙΣΜΑ
ΤΟΥ ΝΤΟΥΦΕΚΙΟΥ

Δέν πάταε στη γή ό Γιώργης, όταν ένιωθε σόν ω-
μο του τή Χαϊδιάρα του. Είδε και έπαθε ώπου νά τό
κονομική αυτό τό μπροστόγιομο, μονόκανν, κυνηγητικό
ντουφέκι τή φίστα του. Παλιό τ'άγόρασε, αλλά άκριβό
ήταν περήφανο. Είχε κοντάκι στολισμένο, είχε μπραῦν-
τζινα στολίδι και τό σπουδαίο έκοβε τήν τρίχα.

Στό σκυλί του πάλι είχε άπόλυτη έμπιστοσύνη. 'Ο-
λοι οι κυνηγοί τό είχαν στό στόμα τους, κι όλοι τό
χάζευαν.

Δέν άφηκε ράχη για ράχη άπάντη ή Γιώργης, κι
ό κάμπος είναι ακόμα όργανμένος από τό προκριασμέ-
να τσαρούχια του. Τό μεράκι του ήταν οι λαγοί. Βέβαιον
αίγουρους δέν τούς είχε, ούτε λαγόστανη δική του είχε.
'Ομως μύριζε κάποτε, κάποτε τό σπιτάδο στό κονάκι
του. Αυτό πού έπαθε κάποτε δέν μοιόεται, του είχε φέ-
ρει τέτοια φούρκα στό λαιμό, πού κόντευε νά σκάσει
από τό χάλι του. Θά έσκαγε στ'αλήθεια, άν δέν έπαι-
ρνε είδηση ή κάκο του νά τόν σώση.

— 'Εγώ λαγό σόν ύπνο δέν άρεσα, έλεγε, τ'ού έρ-
ριχνα λιθάρι νά ξυπνήση. Γκαστρωμένη λάγσσα δέν
σκότωσα, τήν έβλεπα φουσκωμένη με κοίλητά τ'αυτιά
στό σβέρκο, νά κοδελιάση σάν σζιτούρα πίσω στα κο-
τρώνια και στα κοντόκλαδα και δέν τής έριχνα. 'Αλλά
δπως όλοένα έτσι και παρά προχθές και προχθές και
χθές και σήμερα ακόμα, άπάνω στό καρτέρι κι άπάνω
στή μπούκα του ντουφεκιού τόν έφερε τό Ζαγάρι. 'Ε-
ριχνα στα ίσια τόν λομπαδίαζα τό λαγό, να... όπως
σέ γλέπω και με γλέπεις και νά τό γλέπεις τόν άφιλό-
τιμο νά φεύγ' εκεί πέρα... άστραπή. Αυτόν δέν μο-
λοείται. 'Αλλά νά πού ή πείρα τής γριάς τής θειάς του
τόν έσωσε. Τίποτα δέν ήταν, ένν μικρό σκέλισμα του
ντουφεκιού. Κακό τό «μάτι» και ή λώδα κακιά. 'Αλλά
δέν τό παντήχαινε, με τόσα στολίδια ή «χαϊδιάρα» νά
άδασκαθή.

Τήν φύλαε από μάτι, ξεκίναε με τό σκοτάδι τής
αύγης για κυνήγι και καλημέρα σέ διαάτη δέν έδινε.
Τό θυμάται αυτό. Είχε άκουστά, πως τόν άδασκαμό τό
διώχνει ό παπās μ'εύχη, έλα πού με τήν πληρωμή ήταν
μαζί και ή ύποχρέωση νά ξαγοράση τό ξαδάσκαμα και
με λαγό. Τόφτανε και σάν άστειό νά του τό λη μπρο-
στά στό κόσμο. «'Ακόμα εκείός ό λαγός;» Και τό γόνα
σου νά θύραε θά έπεφτε. 'Η κάκο όμως δέν χασομέ-
ρισε. 'Αει χαμένε, μή σνεαχωρίσας σκέλισμα είναι—
είπε ή γριά. 'Αμα κοντεύη ή ώρα να κουρινιάσουν οι
κόττες, θάλε τό ντουφέκι σου καταής, δίπλα μπροστά
στή σκάλα του κοτετσιού, νά τό δρασκέλισουν οι κότες
και γλέπεις άν βρεις λαγό... 'Εγώ τίποτα δέν θέλω,
ένα λαγοτόμαρο για τήν πλάτη μου φτάνη. Νά ξέρεις
έξήγησε, άρρωσταίνει τό μικρό; «Δροσούλα είναι» 3
φορές νά τ' άδρασκέλιση ή μάνα, γλέπεις θηριά κατέλα
ή άλλη, τήν πιάνη τό σκέλισμα και δέν ξέρη τή μπαχ-
λατάει... 'Εει μουρη σκυλαμέν' ξέρου π'θέλς άδρασκέ-
λισμα λέει ή μάνα της. Τό σκέλισμα δέν φεύγη μοναχό
του. 'Αρρώστησε ό άλλος; Ζώσε τον μ' ένα σκονί.
άπλωσέτο στα τριστράτα και πήλ τό κακό. Τό παίρνο-
υν οι διαδάτες. Θυτά και άλλα τέτοια είπε ή γριά και
χώρισαν.

Τό δράδυ σάν ήρθε ή ώρα έτοιμη ή χαϊδιάρα. Μπρο-
στά στό κοτέτσι τεντωμένη, έκανε τίς κότες νά λαγκέ-
φουν λίγο από φόβο. Τήν δρασκέλισαν όλες και πάει τό
κακό, τό σκέλισμα τό πήραν. 'Η άλλη μέρα, τόδειξε ό
λοφάνερα, μπάμ μιά και κάτω ό λαγός... Πήλ τό σκέ-
λισμα. 'Η μπαρούτη φ.φ. από τόν καινούργιο δάδο, τά
τρία νούμερο σκάγια και τά νέα σκιστά καψούλια έκα-
ιαν τό βαῦμα τους. Τόλεγε και τό ξανάλεγε ό Γιώργης.
'Αει ντέ νάτα. Ούτε τό καριοφύλι του μακαρίτη του
Κώστα από τό Δημαρίο, πού τό είχε μετολλάη κρυφά
από τό παπā, κρατώντας τή μεταλλάη στό στόμα του
για νά είναι άλάθευτο στό σκοτάδι τής νύχτας δέν
μπερδεύ νά παραβληή με τή χαϊδιάρα μου. Εί δέν τό
λέτε έσείς αυτό σκέλισμα; 'Ελεγε ως είναι καλά ή κάκο
μου ή Πενιά και οι κόττες. Ποιός τούλεγε νά άποχωρι-
σθ τή χαϊδιάρα του. Ούτε με τό χρυσό θώρακα του
'Ηρακλή, ή τού Διομήδη, ούτε με τήν παντοπία του 'Α-
χιλλέα με τήν ξακουστή άσπίδα- έργα του θεού 'Ηφαι-
στου, ούτε με τό τίποτα δέν άλλαζε ό Γιώργης τή φι-
στα του. Είναι νά μήν τά θυμάσαι αυτά και νά μήν τά
γράφης κάτι τέτοια.

'Αναδημοσίευση από τά Λαογραφικά του Λάμπρου
Τατσιόπουλου.